

28 lipca 2023 r.

Kiedy podejrzewać u kota ptasią grypę?

Zalecenia dla właścicieli kotów

Ptasią grypę powinno się podejrzewać, jeśli w ciągu ostatnich 5 dni kot:

- wychodził na dwór lub mógł mieć kontakt z odchodami albo np. piórami ptaków na tarasie lub balkonie,
- jadł surowe produkty drobiowe albo mógł mieć dostęp do ich resztek (np. odpadki, sprzęt kuchenny itp.),
- i nagle stał się osowiały, niezainteresowany jedzeniem, ma problemy z oddychaniem (np. szybsze niż normalnie, słyszalne oddechy z wysiłkiem, wypływ z nosa, kaszel, kichanie), wypływ z oczu, zaburzenia neurologiczne (np. chwiejny chód, niezborność ruchowa, drżenia, tiki, drgawki, zez, nierówne źrenice), biegunkę, krwisty wypływ zasychający wokół jamy ustnej.

Człowiek może zakazić się ptasią grypą H5N1 od ptaków dzikich i hodowlanych, ale dochodzi do tego bardzo rzadko. Mimo bardzo częstych zakażeń ptaków na wielu kontynentach, od końca lat 90-tych zanotowano na całym świecie tylko około 880 przypadków u ludzi. Nie notowano dotychczas zakażeń od kotów, jednak nie można ich wykluczyć. Podobnie, nie jest jasne na ile wirus ten jest w stanie przenosić się pomiędzy ssakami. Z tego względu przy kontaktach z chorym lub wyglądającym na chorego kotem należy ubrać rękawiczki, na nos i usta założyć maseczkę z filtrem jak przeciw COVID-19, a oczy osłonić okularami lub przyłbicą. Podejrzanego kota należy jak najszybciej dostarczyć do lekarza weterynarii. Należy uprzedzić lekarza o podejrzeniu, by i on mógł zastosować środki ochrony osobistej.

W przypadku śmierci zwierzęcia, należy umieścić je w szczelnym foliowym worku i pilnie skontaktować się lekarzem weterynarii, w celu uzyskania dalszych instrukcji. Zwłoki zwierzęcia mogą być źródłem zakażenia.

Powierzchnie w pomieszczeniach w których przebywał chory na ptasią grypę kot (podłogi, meble, parapety okienne, itp.) należy zmyć wodą z dodatkiem detergentu i wysuszyć. Miski i kuwety należy oczyścić, a następnie umyć gorącą wodą z detergentem i wysuszyć. Zaleca się poddać je następnie dezynfekcji z użyciem ogólnodostępnych preparatów wirusobójczych np. na bazie alkoholu etylowego, chloru, peroksymosiarczany potasu (Virkon) i innych środków. Należy stosować się do stężeń zalecanych przez producenta. Obrusy, narzuty, zasłony itp. wystarczy uprać w pralce automatycznej w temperaturze powyżej 50°C i wysuszyć bez dostępu

zwierząt. Wirus ptasiej grypy jest wrażliwy na działanie wysokiej temperatury i ulega zniszczeniu w temperaturze około 50°C.

Należy unikać kontaktów i wizyt, szczególnie osób u których są koty, przez 7-8 dni. Zakażenie następuje głównie drogą oddechową i pokarmową. Okres inkubacji ptasiej grypy u ludzi wynosi 2-8 dni, u ptaków - 3-5 dni. Jeżeli mieliśmy kontakt z kotem, który wykazuje opisane objawy ptasiej grypy i wystąpią u nas jakiegokolwiek objawy choroby układu oddechowego należy natychmiast skontaktować się z lekarzem.

Jak chronić koty przed ptasią grypą?

- nie wypuszczać z domu kotów w okolicach, w których aktualnie występuje u ptaków wolno żyjących wysoce zjadliwa grypa (komunikaty są okresowo publikowane w Internecie na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii: <https://www.wetgiw.gov.pl/main/komunikaty>);
- także w innych okolicach utrudniać kotom polowanie na ptaki (np. dzwonkami przy obroży);
- natychmiast informować służby (Straż Miejską, Policję, tel. 112) o znalezionych padłych ptakach w okolicy i nie utylizować padłych ptaków wolnożyjących we własnym zakresie; dopilnować, aby nie doszło do kontaktu zwierząt i ludzi z padliną;
- nie karmić kotów surowymi produktami drobiowymi i uniemożliwiać im dostęp do ich resztek, odpadków, śmietników itp.;
- sprzęt kuchenny i ręce po kontakcie z surowymi produktami drobiowymi umyć gorącą wodą i detergentem;
- myć ręce po przyjściu do domu;
- unikać kontaktu z ptasimi odchodami (np. przy myciu samochodu);
- buty używane na zewnątrz należy trzymać w miejscach niedostępnych dla kotów;
- wirus grypy ptaków może dość długo zachowywać aktywność w środowisku np. w temperaturze +4°C ponad 2 miesiące, w zamrożeniu wiele miesięcy, w wodzie kilka tygodni. Przemrażanie pokarmu oraz przedmiotów nie jest skutecznym sposobem na ich odkażanie, a może wręcz przedłużyć czas zakaźności;
- wirusy grypy są wrażliwe na powszechnie stosowane środki dezynfekcyjne oraz detergenty.

Piśmiennictwo:

Adlhoch C, Fusaro A, Gonzales JL, Kuiken T, Melidou A, Mirinavičiūtė G, et al. Avian influenza overview April – June 2023. EFSA Journal [Internet]. 2023 Jul [cited 2023 Jul 26];21(7). Available from: <http://doi.wiley.com/10.2903/j.efsa.2023.8191>

Briand FX, Souchaud F, Pierre I, Beven V, Hirchaud E, Hérault F, Planel R, Rigaudeau A, Bernard-Stoecklin S, Van der Werf S, Lina B, Gerbier G, Etteradossi N, Schmitz A, Niqueux E, Grasland B. Highly Pathogenic

Avian Influenza A(H5N1) Clade 2.3.4.4b Virus in Domestic Cat, France, 2022. *Emerg Infect Dis.* 2023 Aug;29(8):1696-1698. doi: 10.3201/eid2908.230188.

How To Clean and Disinfect Schools To Help Slow the Spread of Flu | CDC [Internet]. [cited 2023 Jul 26]. Available from: <https://www.cdc.gov/flu/school/cleaning.htm>

Influenza A (H5N1) infection in mammals: suspect case definition and diagnostic testing criteria - GOV.UK [Internet]. [cited 2023 Jul 26]. Available from: <https://www.gov.uk/government/publications/listed-diseases-in-animals-case-definitions-testing-and-reporting/influenza-a-h5n1-infection-in-mammals-suspect-case-definition-and-diagnostic-testing-criteria#testing-criteria-for-influenza-a-in-mammals>

Jeong EK, Bae JE, Kim IS. Inactivation of influenza A virus H1N1 by disinfection process. *Am J Infect Control* [Internet]. 2010 Jun [cited 2023 Jul 26];38(5):354–60. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20430477/>

Kuiken T, Rimmelzwaan G, Van Riel D, Van Amerongen G, Baars M, Fouchier R, et al. Avian H5N1 influenza in cats. *Science* [Internet]. 2004 Oct 8 [cited 2023 Jul 12];306(5694):241. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15345779/>

Marschall J, Hartmann K. Avian influenza A H5N1 infections in cats. *J Feline Med Surg.* 2008 Aug;10(4):359-65. doi: 10.1016/j.jfms.2008.03.005.

R E V I E W / ABCD guidelines on H5N1 avian influenza in cats.

South Korea detects H5N1 avian flu in shelter cats | CIDRAP [Internet]. [cited 2023 Jul 26]. Available from: <https://www.cidrap.umn.edu/avian-influenza-bird-flu/south-korea-detects-h5n1-avian-flu-shelter-cats>

Strona główna | Główny Inspektorat Weterynarii [Internet]. [cited 2023 Jul 26]. Available from: <https://www.wetgiw.gov.pl/>

Thanawongnuwech R, Amonsin A, Tantilertcharoen R, Damrongwatanapokin S, Theamboonlers A, Payungporn S, et al. Probable Tiger-to-Tiger Transmission of Avian Influenza H5N1. *Emerg Infect Dis* [Internet]. 2005 [cited 2023 Jul 26];11(5):699. Available from: /pmc/articles/PMC3320363/

Thiry E, Addie D, Belák S, Boucraut-Baralon C, Egberink H, Frymus T, Gruffydd-Jones T, Hartmann K, Hosie MJ, Lloret A, Lutz H, Marsilio F, Pennisi MG, Radford AD, Truyen U, Horzinek MC. H5N1 avian influenza in cats. ABCD guidelines on prevention and management. *J Feline Med Surg.* 2009 Jul;11(7):615-8. doi: 10.1016/j.jfms.2009.05.011.

Use of disinfectants: alcohol and bleach - Infection Prevention and Control of Epidemic- and Pandemic-Prone Acute Respiratory Infections in Health Care - NCBI Bookshelf [Internet]. [cited 2023 Jul 26]. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK214356/>

Opracował Zespół Ekspertów

prof. dr hab. Tadeusz Frymus
prof. dr hab. Krzysztof Pyrc
prof. dr hab. Romuald Zabielski

Komitet Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN
Przewodniczący prof. dr hab. Wojciech Niżański